

Recenzia lunii Iulie
a cărții
Vinovăția Bucuriei
De
Pr. Haralambos Papadopoulos

Despre autor.

Parintele Haralambos ne este deja cunoscut tuturor, din cărțile și conferințele sale, prin care reușește să ne convingă a ne primeni sau resuscita duhovnicește. Părintele Haralambos Papadopoulos s-a născut în anul 1975 în Heraklion, Creta. A absolvit seminarul teologic din Creta, apoi Facultatea de Teologie din Tesalonic. A publicat la Editura Armos: *Chinezul, Dumnezeu și singuratatea* (2011), *Calea spre tine însuți* (2014) iar la editura Sophia au apărut, de asemenea, traduceri următoare - *Viața fără rețete* (2022), *Când traumele se prefac în minuni* (2023). Slujește în parohia Sfânta Irina din Pyrgos, în sudul Cretei, este căsătorit și are trei copii.

Cartea părintelui Haralambos Papadopoulos, pe care dorim să o prezentăm aici poate fi numită un mic tratat despre bucurie. Tema bucuriei creștine și cum ne putem bucura de darul vieții, reprezintă firul roșu al acestei cărți. În prologul cărții găsim câteva idei ce caracterizează această carte, pe care le așternem mai jos.

- Incapacitatea de a te bucura este izvor al unei credințe false sau, mai curând, tăgăduire a bucuriei, în vreme ce bucuria este absolut esențială în credință, deoarece, fără îndoială, ea reprezintă rodul prezenței lui Dumnezeu.
- Nu se poate ca cineva să știe că există Dumnezeu și să nu se bucure. Numai legate cu bucuria, frica de Dumnezeu — și smerenia! — sunt corecte, autentice și roditoare.
- În afara bucuriei toate devin demonice, o foarte adâncă denaturare a oricărei experiențe religioase. O religie a fricii. O religie a falsei smerenii. O religie a vinovăției: toate sunt ispite și curse — cu adevărat foarte puternice, nu numai în lume, ci și în lăuntrul Bisericii. Oamenii „religioși, într-un anumit mod, privesc bucuria cu suspiciune.
- Cel dintâi și principalul izvor al tuturor lucrurilor este acel: „Binecuvântează suflete al meu pe Domnul...”.
- Frica de păcat nu ne izbăvește de păcat. Ceea ce ne mântuiește este bucuria întru Domnul.
- Un simțământ de vinovăție sau de moralism nu ne eliberează de lume și de ispitele ei. Bucuria este temelie libertății în care suntem chemați să stăm. Unde, cum și când s-a

denaturat și s-a tocit această atmosferă a Creștinismului? - sau mai degrabă, unde, cum și când creștinii au început să devină surzi la bucurie? Unde, cum și când Biserica, în loc să-i slobozească pe oamenii cei chinuți, a început să-i terorizeze și să-i îngrozească în mod sadic?

Din cuprinsul cărții, vom expune mai jos câteva idei reprezentative.

- Creștinii contemporani au o anumită vinovăție în bucurie. Îndată ce o simt, se străduiesc să o anuleze, deoarece pe de-o parte cred că creștinul trebuie numai să sufere în această lume, iar pe de altă parte se simt atât de vinovați și de păcătoși, încât nu acceptă partea de bucurie care li se cuvine.
- Mai întâi trebuie să „vrem” și să alegem să fim bucuroși. Pentru că altfel Dumnezeu nu poate să forțeze ușile sufletului nostru. Nici nu poate să ne siluiască voința. Dacă noi persistăm să privim spre momentele negative și spre evenimentele întristătoare ale vieții noastre, atunci creăm o astfel de stare negativă încât nu cred că altcineva în afară de noi ar putea să ajute situația.
- Bucuria nu înseamnă absența problemelor. Nu există undeva o viață din care să lipsească durerea, problemele și încercările. Chestiunea nu este cum să facem să dispară dificultățile din viața noastră pentru ca să luăm hotărârea de a ne bucura, ci cum să stăm și să explicăm lăuntric încercările care ni se întâmplă.
- Este foarte important să înțelegem că nu ne definesc problemele. Kiki Dimoula are un vers foarte frumos : „Mă bucur de omul care nu a lăsat ca rănilor să-l facă altceva decât ceea ce este el”.
- A ajuns ca *fiecare zi din viața noastră* să fie o moarte cotidiană, fără nicio nădejde de înviere, pentru că, *în fapt*, moartea aceasta este.
- Bucuria renaște atunci când nu exorcizăm timpul. Ce înseamnă aceasta ? Atunci când o zi dificilă ajunge la finalul ei, ne descărcăm de timpul ce s-a scurs în spatele nostru, „uff, s-a dus, a trecut și ziua aceasta”, aceasta arată o adversitate față de timp, o luptă și un proces de respingere a lui. Deci nu trăim viața într-un chip doxologic.
- ...
- Cântitorul este opusul omului doxologic și mulțumitor. Cântitorul în adâncul necunoscut al sufletului său se urăște pe sine însuși și viața sa. Atunci când cineva nu se acceptă pe sine însuși, această negație o proiectează peste tot.
- „Cântirea are în ea un blestem. Este ca și cum omul însuși s-ar blestema pe sine”. Sf. Paisie Aghioritul
- În măsura în care îngăduim ca în noi înșine să trăiască îmbrățișarea și mângâierea lui Dumnezeu, cântirea se transformă în doxologie și mulțumire. Cântirea te încuie. Credința te deschide spre o realitate.

- În această viață nimeni niciodată nu le va avea pe toate. Nici nu le va putea face cineva pe toate. Una dintre pricinile fundamentale ale nefericirii omului este aceea că se concentrează continuu pe ceea ce-i lipsește, iar nu pe ceea ce are sau pe ceea ce în mod realist poate să izbândească. Atunci când în mod neconținut cărtim pentru ceea ce nu avem, fără să ne bucurăm pentru ceea ce trăim, atunci iadul ne închide în chip batjocoritor vederea.
- „Apăsarea, mâhnirea, neliniștea și indispoziția din pricina păcatului nu este întristarea lui Dumnezeu, ci întristarea lumii”.¹ Acolo unde apar vinovăția și frica drept criteriu al ascezei creștine există egoism, adică plâns pentru o imagine șifonată, dezamăgire pentru absența mitului propriei mele persoane.
- Oamenii lui Dumnezeu sunt voioși. Au umor și bunătate, zâmbesc și, în general, lângă ei respiri liber și optimist. Nu ești sufocat cu „trebuie” sau „nu trebuie”, nici nu ești examinat și evaluat prin legi și canoane.
- Legile și canoanele, în calitate de țintă de cucerit, hrănesc propriul egoism. Îl măresc deoarece le ține pe acestea, se confirmă pe sine prin ele, prin prisma reușitelor lui. Dimpotrivă, creștinul se lasă în seama lui Dumnezeu și singura lege pe care o cunoaște în viața lui este cea a dragostei; care este legea renunțării, iar nu a controlului.
- Grecii antici spuneau: „Viața fără sărbătoare este un drum lung și fără casă de oaspeți”. Mai târziu această opinie a fost adoptată și de Părinții Bisericii, socotind că viața omenească ce nu este colorată de praznice (sărbători bisericești) este ceva prozaic și plicticos.
- *Parinte Haralambos, ce legătură există între Creștinism și bucurie ?*

Dacă privim icoana sfântului Serafim de Sarov, vom distinge un om gârbovit, despre care primul lucru care ne vine în minte este că acest om a suferit mult. Și cu adevărat a suferit. Dar, dacă privim fața lui, vom zări bucuria Sfântului Duh. Aceasta este creștinismul. Un om care, cu harul lui Dumnezeu, se opune întinericului care se propagă în el, și în jurul său. Însă ca să se întâmple asta trebuie să ne dorim bucuria ca mod de viață și de exprimare.

- *Parinte Haralambos, ce vă provoacă frică ?*

Nemișcarea existenței. Vreau să evoluez, să mă mișc, să nu rămân static în rutina repetiției. Acesta este iadul. Acest imens căscat care vrea să ne înghită.

- *Un sfat folositor al sfinției voastre?*

Nu gândiți, trăiți!

¹ Emilianos SIMONOPETRITUL, *Cuvânt nădăduitor despre viață*, p. 136

Pr. Mihail Damaşcan